

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/269/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412222346
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4412222346.5

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi: Slovenská republika, v jej mene Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa zo dňa 11. 07. 2014 proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 13. júna 2014 č. k. 6C/803/2012-59 a o odvolaní navrhovateľa zo dňa 20. 10. 2014 proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 10. októbra 2014 č. k. 6C/803/2012-78, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 10. októbra č. k. 6C/803/2012-78 p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal toho, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 175,- eur titulom majetkovej škody a sumy 221,28 eur titulom nemajetkovej ujmy. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že odporcovi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvého stupňa okrem iného uviedol, že navrhovateľ sa zaplatenia týchto súm domáhal titulom nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Nové Zámky v exekučnej veci vedenej na tomto súde medzi oprávneným: Pohotovosť, s.r.o. a povinným: O. S., nakoľko nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase, ale po dlhšej dobe a bol nečinný viac ako 137 dní. V dôsledku tohto postupu exekučného súdu došlo podľa tvrdenia navrhovateľa k vnútorným zásahom do jeho spoločnosti, ovplyvňovaniu podnikateľského plánovania a rozhodovania, porušeniu jeho práv, k strate legitímnych očakávaní, že nastane stav predpokladaný zákonom, strate dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci.

Z exekučného spisu vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 15Er/678/2006 súd prvého stupňa zistil, že dňa 08. 06. 2006 súdna exekútorica dourčila na tento súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a poverenie bolo vydané dňa 21. 06. 2006. Oprávnený podal dňa 06. 09. 2010 návrh na zmenu súdneho exekútora. Dňa 17. 01. 2011 exekučný súd vydal uznesenie č. k. 15Er/678/2006-12, ktorým tomuto návrhu vyhovel.

Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré

má za následok priet'ahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti.

Pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom musia byť splnené zákonné predpoklady vzniku takejto zodpovednosti podľa ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorými sú: existencia nesprávneho úradného postupu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, pričom všetky tri tieto predpoklady musia byť splnené súčasne.

Nesprávny úradný postup možno vo všeobecnosti charakterizovať ako porušenie postupu stanoveného právnymi normami, z čoho vyplýva, že ide o také prípady vzniku škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou týchto orgánov, než ich rozhodovacou činnosťou.

Škodou vo všeobecnosti treba chápať ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené). Nemajetková ujma je ujma, ktorá sa v majetkovej sfére poškodeného síce neprejavuje, ale sa prejavuje v rôznych skutočnostiach pre poškodeného negatívnych.

Pojem príčinnej súvislosti Občiansky zákonník nijako nevymedzuje, a preto ju treba chápať ako súhrn príčin, ktoré viedli k určitému výsledku, teda ku vzniku škody. O vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou ide vtedy, ak škoda vznikla v dôsledku nesprávneho úradného postupu, t. j. ak je medzi nimi vzťah príčiny a následku.

Súd prvého stupňa uviedol, že nárok na náhradu škody, ktorý si navrhovateľ uplatnil, treba posudzovať podľa § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2013. Návrh bol podaný 27. 09. 2012, napriek tomu súd je toho názoru, že súčasné znenie ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. treba brať do úvahy ako výklad pôvodného ustanovenia pri skúmaní nárokov podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. platného v čase podania návrhu na zmenu exekútora a začatia tohto konania. Takáto zmena znenia zákonného ustanovenia, podľa názoru prvostupňového súdu, bola zrejme vykonaná zákonodarcom práve preto, aby sa pri posudzovaní takehoto nároku zjednotil jeho výklad a aplikácia. Takýto záver podporuje aj to, že či bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je kompetentný skúmať Ústavný súd, ktorý to skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti jednotlivého prípadu. Opačný výklad by znamenal, že by existovalo niekoľko orgánov, ktoré by boli oprávnené v tom istom čase preskúmavať postup toho istého súdu z hľadiska vzniku zbytočných priet'ahov.

Súd prvého stupňa konštatoval, že k neprávnomu úradnému postupu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nedošlo v predmetnej exekučnej veci. V dôsledku neexistujúceho neprávneho úradného postupu a v príčinnej súvislosti s ním žalobcovi žiadna škoda nemohla vzniknúť a preto nie sú dané zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti odporcu, z toho dôvodu súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

Po právnej stránke súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil citáciou ustanovení § 1, § 2 § 3 ods. 1 písm. d/, § 6, § 9 ods. 1, 2, § 17 ods. 1, 2, 3, § 25 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a niektorých zákonov. Nepriznanie náhrady trov konania odporcovi súd odôvodnil ust. § 142 ods. 1 OSP a uviedol, že úspešnému odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli a žiadne trovy konania si ani neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že ako účastníkovi konania mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu, nedostatočne zistil skutkový stav a zároveň súdu prvého stupňa vytkol neúplne zistený skutkový stav veci, pretože súd nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a tiež bol toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K dôvodom odvolania bližšie uviedol, že zásadne namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti

za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je podľa názoru odporcu možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol jednoznačne pri svojom rozhodovaní viazaný ust. § 9 ods. 1 vyššie citovaného zákona v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Súd svojím rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Navrhovateľ zároveň namietal, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Mal za to, že právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý bol z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného.

V ďalšej časti svojho odvolania navrhovateľ vytýkal, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd mal podľa neho aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda boli neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nebolo možné založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne negoval doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá bola základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory. Tento súd tiež uviedol, že „dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote“.

Navrhovateľ uviedol, že nechápe, aký vplyv na výsledok konania má skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpor exekučného titulu so zákonom. Podľa názoru navrhovateľa ide o prejav nesústreďenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval i také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

V ďalšej časti svojho odvolania navrhovateľ uviedol, že ako dôkaz o vzniku škody predložil znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave a týmto posudkom je jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na navrhovateľa negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku v posudku určenej výške. Pokiaľ súd v odôvodnení svojho rozsudku tvrdil, že navrhovateľ nepreukázal, že mu postupom exekučného súdu vznikla akákoľvek škoda, je zrejmé, že nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, z ktorého vyplýva, aké konkrétne náklady navrhovateľ vynaložil v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Navrhovateľ požiadaval o vypracovanie znaleckého posudku ešte 01. 03. 2013 a jeho vypracovanie je tak dôkladné a vzhľadom na množstvo spracovaných podkladov bolo tak zložitá, že trvalo viac ako rok. Táto skutočnosť je objektívna, ktorú navrhovateľ nemohol ovplyvniť a vzhľadom na plynutie premlčacích lehôt bol nútený svoje nároky uplatniť včas, a to i situácii, kedy vedel výšku škody určiť len odhadom, nakoľko nebol priestor na získanie znaleckého posudku. Navrhovateľ bol toho názoru, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody, a to vznik škody, existencia nesprávneho úradného postupu a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou.

K návrhu na prerušenie konania navrhovateľ uviedol, že ak bol tento doručený súdu v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu a bol podaný z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva navrhovateľa na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde SR, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť. Na podporu tohto svojho

tvrdenia navrhovateľ poukázal na judikatúru krajských súdov (rozsudok Krajského súdu v Žiline v konaní pod sp. zn. 9Co/174/2014).

S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Odporca k odvolaniu navrhovateľa nepodal vyjadrenie.

Súd prvého stupňa dňa 10. 10. 2014 vydal uznesenie č. k. 6C/803/2012-78, ktorým navrhovateľovi uložil povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie v sume 20,- eur podľa položky č. 7a a poplatok v sume 3,- eurá podľa položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a zároveň navrhovateľa poučil, že ak súdny poplatok v určenej lehote nezaplatí, súd ho bude vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietal, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie, ani žiadne skutkové a právne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu. Nedostatok odôvodnenia ako dôvod zrušenia uznesenia o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie podľa položky 7a konštatoval v množstve vecí i Krajský súd v Žiline (napr. uznesenie zo dňa 30. 07. 2013 v konaní pod sp. zn. 8Co 295/2013). Uviedol, že podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, ale nie ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Konštatoval, že podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, preto navrhovateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 03. 2007 v konaní pod sp. zn. 4 Cdo 39/2007, v zmysle ktorého „za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy“. Zdôraznil, že v prílohe zák. č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Namietal, že poplatková povinnosť mu bola uložená v rozpore so zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov v prípade, keď ju nemal. Ďalej uviedol, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. Ak je účastníkovi konania v rozpore s vyššie citovaným zákonom ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale rovnako tak porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Ďalej navrhovateľ v podanom odvolaní poukázal na ust. § 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01. 10. 2012, konanie sa teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z. (ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony), a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Podľa ust. § 4 ods. 1, písm. k/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov platom do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Zároveň navrhovateľ v podanom odvolaní poukázal na to, že Okresný súd Komárno a Okresný súd Rimavská Sobota pristúpili k zrušeniu uznesení o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie podľa položky 7a (uznesenie Okresného súdu Komárno zo dňa 16. 10. 2013 v konaní pod sp. zn. 8C 842/2012 a uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 03. 01. 2014 v konaní pod sp. zn. 16C/174/2012). Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhovateľ navrhol, aby súd prvého stupňa podanému odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a svoje

napadnuté uznesenie zrušil bez náhrady a v prípade, ak tento postup prvostupňový súd nevyužije, žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie/výzvu v celom rozsahu zrušil bez náhrady.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní navrhovateľa, ako i súdom prvého stupňa zisteným skutkovým stavom (ust. § 212 ods. 1, § 213 ods. 1 OSP bez výnimiek uvedených v ust. § 213 ods. 2 až 7 OSP) a po zistení, že obe odvolania navrhovateľa boli podané v zákonom stanovenej lehote a spĺňajú zákonom stanovené náležitosti (ust. § 201 ods. 1, § 204 ods. 1, § 205 a nasl. OSP), vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (ust. § 214 ods. 2 OSP), pričom preskúmal obe odvolaním napadnuté rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako i konania, ktoré im predchádzali. Dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa proti rozsudku zo dňa 13. 06. 2014 je dôvodne podané, preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 1, písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom uznesenie zo dňa 10. 10. 2014 o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1, 2 OSP potvrdil, nakoľko súd prvého stupňa správne rozhodol pokiaľ ide o poplatkovú povinnosť navrhovateľa za podanie odvolania.

Odvolací súd takto rozhodol pomerom hlasov 3 : 0, a to s poukazom na ust. § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Podľa § 221 ods. 1, písm. f/, h/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, h/ súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov účinnom do 31. 08. 2014 (teda i v čase začatia odvolacieho konania v predmetnej veci), súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/, ods. 4 veta prvá, vyššie citovaného zákona, poplatníkom je: a/ navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu, V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vyššie citovaného zákona, poplatková povinnosť vzniká: a/ podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1, 2 vyššie citovaného zákona, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 8 ods. 1 vyššie citovaného zákona, poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

Podľa § 17 ods. 2 vyššie citovaného zákona, poplatok za odvolanie a dovolanie podané po nadobudnutí účinnosti tohto zákona sa vyrubuje vo výške určenej týmto zákonom.

Podľa § 18ca vyššie citovaného zákona, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov ktorý je prílohou k vyššie citovanému zákonu, zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20 eur.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 OSP vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ktoré ale nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06). Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. ÚS 85/06).

Podľa ust. § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze pod sp. zn. III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie uvedenom ustanovení.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O vadu konania, ktorá je z hľadiska ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom,

prípadne s ďalšími, všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania tie jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Vady spôsobujúce zmätočnosť konania môžu nastať aj pri samotnom vydávaní rozhodnutia ako dôsledok absencie niektorej jeho podstatnej časti. Zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti (arbitrážnosti). Vydanie takéhoto rozhodnutia nemá svoje právne opodstatnenie najmä z hľadiska Ústavou Slovenskej republiky zaručeného práva účastníka na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa nespĺňa z hľadiska jeho odôvodnenia požadované atribúty a dôvodne preto účastník konania namieta, že postupom súdu prvého stupňa bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo zistil, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu ním tvrdeného nesprávneho úradného postupu, ktorý podľa navrhovateľa spočíval v tom, že exekučný súd bol v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 15Er/678/2006 nečinný viac ako 137 dní a o jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora, ktorý spĺňal všetky formálne a materiálne podmienky, nerozhodol v zákonom stanovenej lehote.

Okresný súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, čoho sa navrhovateľ domáhal, ako sa vo veci vyjadril odporca, ale neuviedol, z akých dôkazov vychádzal, jasne a zrozumiteľne nevysvetlil, ktoré skutočnosti mal za preukázané, teda z akého skutkového stavu vychádzal. V odôvodnení jeho rozsudku absentuje i citácia a stručný výklad príslušného ustanovenia zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré upravovalo rozhodovanie súdu o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora a za účinnosti ktorého sa začalo exekučné konanie vedené u súdneho exekútora pod sp. zn. EX 1294/2006 a na exekučnom súde pod sp. zn. 15Er/678/2006. Exekučnému súdu bola doručená žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 08. 06. 2006. Z pripojeného exekučného spisu nie je možné zistiť, kedy bol oprávneným podaný návrh na začatie exekučného konania súdnemu exekútorovi, a teda kedy sa začalo exekučné konanie v predmetnej veci, ktorá skutočnosť je významná z hľadiska aplikácie právnej úpravy, ktorá sa na exekučné konanie vzťahuje. Pokiaľ by súd vychádzal z dátumu, kedy bola súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (08. 06. 2006), v príslušnom ustanovení vyššie citovaného zákona účinnom v tom čase už bola zakotvená lehota na rozhodnutie o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Oprávnený podal návrh na zmenu súdneho exekútora, ktorý bol exekučnému súdu doručený dňa 06. 09. 2010 (kedy bola v príslušnom ustanovení vyššie citovaného zákona taktiež stanovená lehota na rozhodnutie exekučného súdu o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora), a bolo potrebné sa potom vysporiadať i s prechodnými ustanoveniami vyššie citovaného zákona, pokiaľ ich novšia právna úprava obsahovala. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho odvolaním napadnutého rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal s tým, že v čase podania žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie i v čase podania návrhu oprávneného na zmenu exekútora, bola zákonom stanovená lehota na rozhodnutie o takomto návrhu a neuviedol, či táto lehota bola alebo nebola dodržaná, resp. či jej prípadné nedodržanie treba považovať za taký nesprávny úradný postup exekučného súdu, v dôsledku ktorého vznikla navrhovateľovi ním tvrdená majetková škoda a nemajetková ujma.

So zreteľom na ustálenú rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR (II. ÚS 471/2012, I. ÚS 86/02, I. ÚS 70/02, I. ÚS 16/02, I. ÚS 63/00) však ani samotné nedodržanie zákonom stanovenej lehoty nemožno automaticky vyhodnotiť ako porušenie základného práva účastníka konania (na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov). Samotné nedodržanie zákonnej lehoty nemožno totiž vnímať izolovane,

oddelene od ostatných okolností, ktoré objektívne majú vplyv na jej plynutie a významnou mierou sa podieľajú na jej predĺžení.

S poukazom na vyššie uvedené zistenia je odvolací súd toho názoru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti jeho odôvodnenia nezodpovedá základným kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 OSP, nakoľko súd sa v ňom žiadnym spôsobom nevysporiadal s navrhovateľom tvrdeným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu v konaní o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora v exekučnom konaní. Navrhovateľ práve od tohto deklarovaného nesprávneho úradného postupu exekučného súdu odvodzoval uplatnený nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Takýmto postupom bola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, na čo poukazoval i v podanom odvolaní.

Odvolací súd po preskúmaní odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa ako i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa, spočívajúce v namietaní odňatia možnosti konať pred súdom, ako aj v nesprávnom právnom posúdení veci (aplikácii ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinných od 01. 01. 2013) je dôvodné. Súd prvého stupňa na danú vec, napriek tomu, že navrhovateľ nesprávny úradný postup odvodzuje od exekučného konania, ktorého začiatok nie je možné z pripojeného exekučného spisu zistiť pre jeho neúplnosť (okrem iného chýba návrh oprávneného na začatie exekúcie doručený exekútorovi), ale hlavne od ním tvrdeného nesprávneho úradného postupu vo veci jeho návrhu na zmenu súdneho exekútora v tomto exekučnom konaní, ktorý podal v septembri 2010 (teda v čase účinnosti zák. č. 514/2003 Z. z. v znení pred novelou zák. č. 412/2012 Z. z.) aplikoval znenie zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013, teda po novele zák. č. 412/2012 Z. z., vrátane ustanovenia § 9 ods. 2, ktoré v odvolaní namietal navrhovateľ. Súd prvého stupňa tak aplikoval ust. § 9 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov platnom od 01. 01. 2013, a teda vec nesprávne právne posúdil. Z tohto nesprávneho právneho posúdenia vyplýva i nesprávny právny záver súdu prvého stupňa v tom, že pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu (spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo zbytočných prietahoch v konaní) možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy v konaní, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy v konaní, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, teda z rozhodnutia vydaného príslušným orgánom o tom, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Súd prvého stupňa teda v odôvodnení svojho rozhodnutia na jednej strane tvrdil, že navrhovateľom uplatnený návrh treba posudzovať podľa ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších právnych predpisov platnom od 01. 01. 2013. Zároveň však tvrdil, že návrh bol podaný dňa 27. 09. 2012 a je toho názoru, že súčasné znenie ust. § 9 ods. 2 vyššie citovaného zákona treba brať do úvahy ako výklad pôvodného ustanovenia pri skúmaní nárokov podľa ust. § 9 ods. 1 tohto zákona platného v čase podania návrhu na zmenu súdneho exekútora a začatia tohto konania. Uvedené tvrdenia si navzájom odporujú a spôsobujú zmatečnosť v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Ďalšieho pochybenia sa súd prvého stupňa dopustil v tom, že v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval ust. § 6 vyššie citovaného zákona, ale bez toho, aby uviedol, ktorý odsek tohto ustanovenia cituje, pričom tento zákon v znení, ktoré mal súd prvého stupňa použiť (t. j. znenie pred 01. 01. 2013) obsahuje ods. 1 až 4.

K námietke navrhovateľa uvedenej v jeho odvolaní, že súd prvého stupňa nerozhodol o návrhu na prerušenie konania súd uvádza, že v danej veci nebol navrhovateľom podaný návrh na prerušenie konania, ako uvádza navrhovateľ v odvolaní, a preto súd prvého stupňa nemohol o takomto návrhu navrhovateľa ani rozhodovať.

S poukazom na uvedené, odvolací súd dospel k tomu záveru, že súd prvého stupňa predmetnú vec nesprávne právne posúdil, neúplne zistil skutkový stav, v dôsledku čoho jeho rozhodnutie nie je riadne odôvodnené a je zmatečné. Takýmto postupom súdu bola zároveň navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V rámci ďalšieho konania súd prvého stupňa vec opätovne prejedná a rozhodne, pričom pri svojom rozhodovaní bude aplikovať relevantnú právnu úpravu platnú v čase, keď navrhovateľovi podľa jeho tvrdenia mala vzniknúť majetková škoda a nemajetková ujma, a to tak pokiaľ ide o zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako i zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (resp. právnu úpravu v znení ďalších noviel, čo však musí mať oporu v zákone). Za účelom zistenia, kedy bolo začaté exekučné konanie vedené na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. pod 15Er/ 678/2006 si súd tento úplný spis pripojí. Zároveň svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby spĺňalo požiadavky preskúmateľnosti.

Za nedôvodné však považoval odvolací súd odvolanie navrhovateľa zo dňa 20. 10. 2014 proti uzneseniu súdu prvého stupňa zo dňa 10. 10. 2014 č. k. 6C/803/2012-78, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok 20,- eur za podanie odvolania a súdny poplatok 3,- eurá za vyhotovenie rovnopisu odvolania urobeného elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom, ktoré tvorí súdny spis a rovnopisu tohto odvolania doručovaného odporcovi. Navrhovateľ v podanom odvolaní zo dňa 20. 10. 2014 (proti uzneseniu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie - odvolacie konanie sa vedie na odvolacom súde pod sp. zn. 11Co/270/2014) používa v podstate argumentáciu spočívajúcu v tom, že nemá povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania, nakoľko samotné konanie v predmetnej veci, v ktorom sa domáhal od odporcu náhrady škody a nemajetkovej ujmy sa začalo pred 01. 10. 2012, kedy podal na súd návrh a v tom čase s poukazom na ust. § 4 ods. 1, písm. k/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov bolo konanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov. S poukazom na uvedené potom i argumentácia odvolacieho súdu bude spočívať v nasledovných konštatovaniach.

Účelom súdnych poplatkov je aspoň čiastočná úhrada nákladov spojených so súdnym konaním zo strany účastníkov konania. Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa Sadzobníka súdnych poplatkov ustanovený poplatok z návrhu, odvolania alebo dovolania, pričom v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie vo veci samej a poplatok sa vyberá podľa rovnakej sadzby ako v prvostupňovom konaní za podanie návrhu. Poplatková povinnosť vzniká už podaním odvolania. Súd prvého stupňa v predmetnej veci správne postupoval, keď navrhovateľovi uznesením uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 20,- eur podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, za podanie odvolania zo dňa 11. 07. 2014 proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 13. 06. 2014 č. k. 6C/803/2012-59.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k tvrdeniam navrhovateľa v podanom odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa zo dňa 10. 10. 2014 (uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie) odvolací súd uvádza, že do 30. 09. 2012 bolo súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdneho poplatku podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k/ vyššie citovaného zákona. Od 01. 10. 2012 bolo toto ustanovenie (§ 4 ods. 1, písm. k/) zrušené. Keďže odvolacie konanie sa v predmetnej veci začalo podaním odvolania (zo dňa 11. 07. 2014), ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 11. 07. 2014, nemožno na odvolacie konanie aplikovať ust. § 4 ods. 1 písm. k/ vyššie citovaného zákona v znení účinnom do 30. 09. 2012 (v zmysle prechodného ustanovenia § 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov), ale je potrebné aplikovať ustanovenia zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom v čase začatia odvolacieho konania. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 8 Sžf 37/2010 „tak ako poplatková pohľadávka vzniká podaním návrhu a je zročná zároveň týmto okamihom, je aj poplatok z odvolania vo veci samej zročný okamihom, keď bolo toto odvolanie podané. Súd môže súdny poplatok vyrubiť a vymáhať až po vzniku poplatkovej povinnosti“. Povinnosťou navrhovateľa bolo teda zaplatiť súdny poplatok pri podaní odvolania vo veci samej, ale nakoľko tak navrhovateľ neurobil, súd mu poplatkovú povinnosť uložil uznesením a tento súdny poplatok sa bude vymáhať v prípade, ak ho navrhovateľ nezaplatí dobrovoľne.

Súd teda konal na základe zákona a v súlade s ním a v žiadnom prípade nerozširoval okruh úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti, ako to tvrdil navrhovateľ v podanom odvolaní. Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa súdny poplatok vyberá zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom ak poplatkovej povinnosti podlieha podanie žaloby, podlieha jej i podanie odvolania. V prípade, ak by zákonodarca mienil nespôplatiť odvolacie konanie vo veciach týchto žalôb, bol by to v predmetnom zákone i upravené, napr. ako pri položke 13 Sadzobníka súdnych poplatkov, ku ktorej prislúcha poznámka, že v odvolacom konaní sa poplatky podľa tejto položky nevyberajú.

V predmetnej veci teda súd prvého stupňa postupoval správne podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a/ a ust. § 6 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a podľa poznámky č. 3 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k vyššie citovanému zákonu, v zmysle ktorej sa poplatky podľa rovnakej sadzby platia i v odvolacom konaní vo veci samej. Z vyššie uvedenej poznámky je zrejmé, že súdny poplatok sa vyrubuje nielen za samotný návrh na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ale i za ďalšie úkony, vrátane podaného odvolania. Zo žiadneho ustanovenia vyššie citovaného zákona nemožno vyvodiť záver, že sa súdny poplatok platí len za samotné podanie návrhu tak, ako na to poukazuje navrhovateľ v podanom odvolaní. Zo strany okresného súdu nedošlo k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov podliehajúcich súdному poplatku a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 4 Cdo 39/2007, na ktoré navrhovateľ v odvolaní poukazoval, nebolo možné v predmetnej veci aplikovať, nakoľko sa týka inej poplatkovej situácie (súdnych konaní, resp. poplatkov, ktoré v Sadzobníku súdnych poplatkov uvedené nie sú). V prejednávanej veci o takýto prípad nejde a súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa v Sadzobníku súdnych poplatkov nachádza, a to práve pod položkou č. 7a, v zmysle ktorej súd prvého stupňa i postupoval, keď navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v správnej výške, pričom aplikoval správny právny predpis a správne ho i vyložil a k použitiu analógie zo strany súdu nedošlo.

Odvolacie konanie je samostatným konaním (v ktorom sa rozhoduje o odvolaní) a navrhovateľovi ako odvolateľovi v súvislosti s podaním odvolania zo dňa 11. 07. 2014 vznikla poplatková povinnosť. Je nesporné, že odvolacie konanie sa začalo po 30. 09. 2012, a preto vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa ako odvolateľa je potrebné posúdiť i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 10. 2012, a to ust. § 18ca vyššie citovaného zákona, v zmysle ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. Navrhovateľ podal odvolanie dňa 11. 07. 2014, ktoré bolo doručené súdu dňa 11. 07. 2014 a v tento deň sa začalo odvolacie konanie, pričom ale súdny poplatok za odvolanie nezaplatil.

K námietke navrhovateľa, uvedenej v odvolaní zo dňa 20. 10. 2014, že napadnuté uznesenie zo dňa 10. 10. 2014 (o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku) neobsahuje žiadne dôvody, preto je nepreskúmateľné, odvolací súd dodáva, že aj keď riadne odôvodnenie uznesenia, rovnako ako rozsudku je súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy SR, stručné odôvodnenie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti, spočívajúce len v uvedení, že ide o súdny poplatok za podané odvolanie s uvedením konkrétnej položky Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, vyhovuje požiadavke dostatočného odôvodnenia rozhodnutia v zmysle ust. § 157 ods. 2 v spojení s ust. § 167 ods. 2 OSP a nenapíňa intenzitu odňatia možnosti konať pred súdom z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia. Pre dostatočné odôvodnenie uznesenia o uložení poplatkovej povinnosti nie je podstatné, či rozhodnutie súdu obsahuje oddelenú časť s výslovným uvedením nadpisu odôvodnenie alebo odôvodnenie nasleduje bezprostredne vo výrokovej časti. Musí však byť z neho zrejmé, z akého dôvodu je poplatková povinnosť uložená, v akej výške a podľa ktorej položky a tieto náležitosti odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa obsahuje, vrátane správnej citácie právnych predpisov, podľa ktorých súd prvého stupňa rozhodoval.

V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa odvolací súd dáva do pozornosti navrhovateľa i uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 19. 06. 2014 v konaní pod sp. zn. IV. ÚS 340/2014, v ktorom bola na základe sťažnosti navrhovateľa riešená práve otázka aplikácie položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov (ktorý je prílohou zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov) v odvolacom konaní vedenom na základe odvolania podaného navrhovateľom proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš a Okresného súdu Ružomberok, ktorým tieto sudy zamietli návrh navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy. Za podané odvolanie bola navrhovateľovi uznesením uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok a krajské sudy (Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 29. 10. 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Co 548/2013, uznesením zo dňa 05. 09. 2013 v konaní pod sp. zn. 16 Co 538/2013 a Krajský súd v Žiline uznesením z 25. 07. 2013 v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 320/2013) potvrdili uznesenia o uložení poplatkovej povinnosti navrhovateľovi. Jedná sa teda o skutkovo totožnú situáciu pri vyrubení súdneho poplatku za podané odvolanie vo veci náhrady škody a nemajetkovej ujmy v prípade odvolacieho konania začatého po 30. 09. 2012, nakoľko i odvolacie konanie v tejto predmetnej veci sa začalo po 30. 09. 2012, teda v čase, keď už podanie odvolania vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom podliehalo poplatkovej povinnosti.

Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď vyrubil navrhovateľovi za podané odvolanie súdny poplatok, aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti (t. j. v čase podania odvolania) a rovnako tak správne stanovil i výšku súdneho poplatku v sume 20,- eur s poukazom na ust. § 6 ods. 2 vyššie citovaného zákona a položku 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k tomuto zákonu. Zároveň jedným uznesením navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť i súdny poplatok v sume 3,- eurá (podľa položky č. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k vyššie citovanému zákonu), teda spolu 23,- eur, pričom navrhovateľ namietal len súdny poplatok za podanie odvolania proti rozsudku podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v sume 20,- eur.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a napadnuté uznesenie o uložení poplatkovej povinnosti navrhovateľovi za podanie odvolania, odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1, 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.